

МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА
ЦЕНТЪР ЗА ОЦЕНЯВАНЕ В ПРЕДУЧИЛИЩНОТО И УЧИЛИЩНОТО ОБРАЗОВАНИЕ

НАЦИОНАЛНО ВЪНШНО ОЦЕНЯВАНЕ
ПО БЪЛГАРСКИ ЕЗИК И ЛИТЕРАТУРА – VII клас, 16 юни 2021 година

Вариант 1

ПЪРВА ЧАСТ (60 минути)

Отговорите на задачите от 1. до 25. включително отбелязвайте в листа за отговори.

Прочетете текста и коментарите в една социална мрежа, за да изпълните задачите от 1. до 16. включително.

Ученикът Максим Иванов и баща му Стефан Иванов прекосиха Атлантическия океан с изработената от тях лодка. В средата на юни 2020 г. българите отплаваха от Португалия и след 115 дни акостираха благополучно на брега на остров Барбадос на 6 октомври същата година. Двата ентузиаста изминаха 4444 морски мили с лодката, изработена от фибростъкло в гаража им.

17-годишният Максим постави световен рекорд за най-млад гребец в света, прекосил успешно океан. Когато пътешествието е започнало, той е бил едва на 16 години и 293 дни. Лодката „Неверест“ на бащата и сина пък стана първата в света океанска лодка, задвижвана само с гребла, която е прекосила Атлантика от изток на запад в сезона на ураганите. С това плаване Стефан и Максим реализираха първата океанска гребна експедиция за България.

В едно свое интервю двамата разказват, че по време на експедицията преодолели четири тропически бури и урагана „Теди“. Заради силните вълни, течения и ветрове Максим и Стефан прекарвали няколко дни на морска котва. Въпреки всички трудности те не изгубили кураж. Всеки ден бил изпълнен с неочаквани изпитания, но бащата и синът не се поддавали на отчаянието. Срещали китове и акули, често ги придружавали летящи риби, веднъж наблизко зърнали косатки. По време на плаването спрели само за 10 дни на Канарските острови, за да ремонтират автопилотната система и да отстранят течове в складовите помещения.

Експедицията на Максим и Стефан премина под знака на каузата за стимулиране на донорството. Гребците застанаха зад кампанията на Министерството на здравеопазването #ДА! ЗА ЖИВОТ!, която има за цел да повиши информираността в обществото за даряването на органи.

Мариана Панчева	Страхотни сте! ❤️ Браво, момчета! Възхищавам Ви се от цялото си сърце! Дано да сте разгледали прекрасния Барбадос. Бях там миналата година на екскурзия, много е красиво! 😊❤️#Да!ЗаЖивот!
Орлин Стоядинов	Поздравления! Като моряк и навигатор знам, че е било трудно. Справихте се достойно, за което Ви поздравявам. Най-важното е, че не загубихте вяра в успеха си. #Да!ЗаЖивот!
Любо Мишев	Благодаря Ви, че подкрепихте достойната и благородна кауза „Да!ЗаЖивот“! Тази важна и значима идея дава надежда на много българи! Нека повече хора да разберат за стореното от Вас! #Да!ЗаЖивот!
Надежда Бояджиева	Браво, смели момчета!!! Прекланям се пред изключителния Ви подвиг! Поклон и пред жената, която като майка и съпруга е трябвало да съпреживее всички опасности отдалече! За мен тя е герой точно колкото и Вие!!! ❤️❤️❤️ #Да!ЗаЖивот!

1. Кога е сезонът на ураганите в Атлантическия океан според текста?

- А) януари – март
- Б) април – май
- В) юни – октомври
- Г) ноември – декември

2. Защо в текста възрастта на Максим е посочена по различен начин два пъти – на 16 години и 17-годишен?

- А) Изпитанията в океана са му помогнали да порасне.
- Б) За регистрацията на рекорд има изискване за възраст.
- В) По време на експедицията е навършил 17 години.
- Г) Авторът на текста се колебае за възрастта на младежа.

3. Защо двамата мореплаватели са спрели на Канарските острови според текста?

- А) За да разгледат красивите острови.
- Б) За да избегнат бурите и ураганите.
- В) За да си отдъхнат от плаването.
- Г) За да поправят лодката „Неверест“.

4. Коментарите в социалната мрежа:

- А) оспорват факти
- Б) отправят предупреждения
- В) опровергават становища
- Г) изразяват мнения

5. Какво е преобладаващото чувство на хората, които в социалната мрежа са коментирали експедицията?

- А) тревога заради опасностите в Атлантическия океан
- Б) удивление от майсторската направа на лодката „Неверест“
- В) възхищение от мъжеството и героизма на бащата и сина
- Г) загриженост за съдбата на бащата и сина на остров Барбадос

6. Кое название се повтаря и в текста, и в коментарите в социалната мрежа?

- А) на лодката
- Б) на кампанията
- В) на океана
- Г) на урагана

7. С кой израз може да се замени подчертаната част в изречението, без да се промени смисълът му?

Двамата ентузиастични изминаха 4444 морски мили с лодка, изработена от фибростъкло в гаража им.

- А) която е изработена от фибростъкло
- Б) защото е изработена от фибростъкло
- В) въпреки че е изработена от фибростъкло
- Г) когато е изработена от фибростъкло

8. Какво е подчертаното местоимение в изречението?

Тяхното пътуване съвпада със сезона на ураганите.

- А) показателно
- Б) притежателно
- В) обобщително
- Г) относително

9. С коя дума може да се замени подчертаната дума в изречението, без да се промени неговият смисъл?

Експедицията на Максим и Стефан преминава под знака на каузата за стимулиране на донорството.

- А) насърчаване
- Б) преодоляване
- В) заплащане
- Г) обезкуражаване

Прочетете изречението и изпълнете задачи 10. и 11.

В едно свое интервю двамата разказват, че по време на експедицията преодолели четири тропически бури и урагана „Теди“.

10. Какво е по състав изречението?

- А) просто изречение
- Б) сложно съчинено
- В) сложно съставно
- Г) сложно смесено

11. С каква част на речта е изразен подлогът *двамата*?

- А) съществително име
- Б) прилагателно име
- В) числително име
- Г) местоимение

Прочетете изречението и изпълнете задачите от 12. до 15. включително.

Срещали китове и акули, често ги придружавали детящи риби, веднъж наблизко зърнали косатки.

12. Кое твърдение е вярно за глаголните форми в изречението от текста?

- А) Представят действията като зависещи от волята на автора на текста.
- Б) Представят действията като реални от позицията на очевидец.
- В) Представят действията като възможни при определени условия.
- Г) Представят действия, на които авторът на текста не е бил свидетел.

13. В листа за отговори запишете подчертаната дума в изречението и определете какъв вид причастие е тя.

14. В листа за отговори запишете САМО наречията, употребени в изречението.

15. В листа за отговори запишете САМО употребените в изречението еднородни части.

16. Разгледайте изображението. В листа за отговори запишете ДВА елемента от изображението, които се свързват с информацията от втория абзац на текста.

17. Препишете текста, като поправите допуснатите 14 (четиринайсет) грешки – правописни, пунктуационни и при членуване.

Документален филм разказва за извесния капитан Георги Георгиев. Той е първия българин извършил съмотно околосветско плаване с яхта. Преди това, участието му в едно от най екстремните състезания по ветрохотство във света е одбелязано като рекорд. За мнозина капитана се превръща в символ на необикновена воля и духовна твърдос. Със своите успехи той прославя България.

18. В кое произведение героите изпитват носталгия по отечеството?

- А) „Българският език“
- Б) „Немили-недраги“
- В) „Косачи“
- Г) „Серафим“

19. Кое господин Шопов определя като „тъй наречения земен рай“ в обясненията пред любопитните американки в „До Чикаго и назад“?

- А) Цариград
- Б) нашата столица
- В) Розовата долина
- Г) границите на България

20. В кои две творби е представен конфликтът между поробители и поробени?

- А) „Една българка“ и „Братчетата на Гаврош“
- Б) „Серафим“ и „Вятър ечи, Балкан стене“
- В) „Заточеници“ и „Отечество любезно, как хубаво си ти!“
- Г) „Опълченците на Шипка“ и „На прощаване в 1868 г.“

21. Коя от изброените характеристики се отнася за Бойчо Огнянов от главата „Радини вълнения“ („Под игото“)?

- А) Младеж на около двацет години, тънък и висок, за когото срещата с непозната жена в гората е единствената възможност да получи помощ.
- Б) Млад идеалист и мечтател, който е изоставил спокойствието и охолството на бащиния си дом, за да се присъедини към хъшовете в емиграция.
- В) Сух и слабичък момък, който е оставил хубавата си невеста у дома, за да отиде на печалба в далечни краища.
- Г) Млад мъж, който с намесата си спечелва симпатиите на голяма част от присъстващите по време на годишен училищен изпит.

22. Със заглавието на коя художествена творба трябва да се допълни твърдението, за да бъде то вярно?

Образът на града като враждебно пространство присъства в „Немили-недраги“ и в .....

- А) „Художник“
- Б) „Братчетата на Гаврош“
- В) „Неразделни“
- Г) „Една българка“

23. Кое твърдение е вярно?

- А) „Стройна Калина“ и „кичест Явор“ са основни образи в художествения свят на Славейковата елегия „Неразделни“.
- Б) Лирическите герои в Яворовата ода „Заточеници“ определят себе си като „рушители на гнет вековен“ и „служители на дълг синовен“.
- В) Иван Вазов създава баладата „Българският език“ в отговор на разпространените се клевети за грубост и немузикалност на родното слово.
- Г) Срещата на Илийца и калугера във Вазовия разказ „Една българка“ представя сблъсък между човешината и егоизма.

24. В листа за отговори срещу всяка буква в таблицата запишете заглавието на творба, изучена в VI или в VII клас, която се свързва със съответното твърдение.

- А) Да дадеш последните си пари на някой отчаян човек в нужда, е щедър и благороден жест.
- Б) Общество, в което деца понасят суровите изпитания на нищетата, е несправедливо устроено.
- В) Чрез словото се съхранява историческата памет, то е знак за национална принадлежност.
- Г) Изобразителното изкуство преобразява света и разкрива красотата и богатството му.

25. В текст от 3 – 4 изречения запишете какво внушават думите на разказвача от II глава на Вазовата повест „Немили-недраги“:

Къщата, магазините, кесиите, сърцата бяха затворени за тях.